

TRAFIKUTSKOTTETS BETÄNKANDE 9/2001 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om posttjänster

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 20 juni 2001 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om posttjänster (RP 100/2001 rd) till trafikutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet lämnat ett utlåtande i ärendet. Utlåtandet

(GrUU 30/2001 rd) ingår som bilaga till detta betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Asta Virtaniemi, kommunikationsministeriet.

Dessutom har skriftliga utlåtanden lämnats av

- Kommunikationsverket
- Posten Finland Ab.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om posttjänster ändras så att uppgifter i anslutning till säkerställandet av postgången överförs från postföretagen till Kommunikationsverket. Om ett postföretag varken kan lämna ut en postförsändelse till mottagaren eller returnera den till avsändaren på grund av ofullständiga adressuppgifter, är det Kommunikationsverkets uppgift att reda ut den rätta mottagaren eller avsändaren. Kommunikationsverket skall också ha rätt att öppna brev och paket, när det utför dessa uppgifter. Om mottagaren eller avsändaren av försändelsen inte framgår av innehållet heller, skall Kommunikationsverket förvara försändelsen sex månader. I vissa fall skall det vara möjligt att förstöra försändelser utan att iaktta förvaringstiden. Uppgifterna i anslutning till säkerställandet av postgången utförs av Kommunikationsverkets tjäns-

temän under straffrättsligt tjänsteansvar. När riksdagen antog lagen om posttjänster förutsatte den att regeringen i brådskande ordning bereder en proposition om inrättande av en postsäkringsenhet vid Kommunikationsverket. Genom den nu föreslagna lagen överförs uppgifterna till Kommunikationsverket i enlighet med riksdagens uttalande. Propositionen innebär inte att det inrättas en egentlig enhet, eftersom det inte heller i övrigt föreskrivs i lag om Kommunikationsverkets interna organisation. Kommunikationsverket bestämmer själv hur uppgifterna inom verket ordnas.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft samtidigt med lagen om posttjänster den 1 januari 2002.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Motivering

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering och med stöd av erhållen utredning finner utskottet förslaget behövligt och lämpligt. Lagförslaget grundar sig på det uttalande som riksdagen godkände i samband med behandlingen av lagen om posttjänster. Utskottet tillstyrker lagförslaget med vissa ändringsförslag, som grundar sig på utlåtandena från grundlagsutskottet och Kommunikationsverket.

Grundlagsutskottet framhåller i sitt utlåtande att lagförslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Trafikutskottet har därför ändrat ingressen. Propositionen utgår från att riksdagens beslut borde ha tillkommit på det sätt 73 § grundlagen anger, alltså i grundlagsordning.

Formuleringen i 32 a § 2 mom. 1 punkten har preciserats såtillvida att rätten att öppna brev knyts fastare till intentionen att vidarebefordra postförsändelsen till mottagaren eller returnera den till avsändaren. Vidare har förslaget kompletterats med bestämmelser som garanterar att postförsändelser som tillställts Kommunikationsverket för att verket skall fullgöra sin uppgift att säkerställa postgången inte blir offentliga handlingar i rättslig mening och att de personer som har hand om uppgiften att säkerställa postgången har tystnadsplikt i fråga om försändelserna. Bestämmelserna har tagits in i en ny 32 e §, varvid 32 e § i propositionen blivit 32 f §.

Utöver bestämmelsen om sekretess för handlingar och tystnadsplikt föreslår utskottet i den nya 32 e § en bestämmelse som medger en kundbetjäning av samma klass som den utrednings-

tjänst Posten Finland Ab bedriver i dag. Det innebär att även om tystnadsplikt gäller för Kommunikationsverkets personal hindrar det inte att namn och adresser från öppnade postförsändelser lämnas ut till den person vid ett postföretag som svarar för förfrågningar från kunderna för att avsändaren och mottagaren därmed skall kunna utredas. För det mesta tar kunderna kontakt med postföretaget när en postförsändelse förkommit. Om den reklamationsansvarige vid postföretaget har tillgång till samma uppgifter om namn och adresser som Kommunikationsverket gällande öppnade men outredda postförsändelser, kan den rätta mottagaren även klara redan i kontakten med kunden. Utskottet påpekar att 16 § lagen om posttjänster ålägger anställda hos postföretag tystnadsplikt. Därutöver är det skäl för Kommunikationsverket att i kraft av sin uppgift att handha den allmänna styrningen och tillsynen över postverksamheten att utfärda närmare anvisningar för postföretagen om hur dessa uppgifter skall hanteras för att meddelandesekretessen inte skall äventyras.

I 28, 32 och 42 § samt i ikraftträdelsebestämmelsen har dessutom gjorts ett antal tekniska korrigeringar.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår trafikutskottet vördsamt

att lagförslaget godkänns med följande ändringar:

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av lagen om posttjänster

I enlighet med riksdagens beslut (*utesl.*)

ändras i lagen den 6 april 2001 om posttjänster (313/2001) 13 § 2 mom., 14 § 2 mom., 17 § 3 mom., 18 §, 23 § 1 mom., 24 § 4 mom., 27 § 3 mom., 28 § 3 mom., 30 § 2 mom., 31 och 32 §, 33 § 1 och 2 mom., 37—39 § och 42 § 2 mom. samt

fogas till lagen ett nytt 5 a kap. och en ny 38 a § som följer:

13, 14, 17, 18, 23, 24 och 27 §
(Som i RP)

28 §

Samarbetsplikt

— — — — —
Avtalsvillkoren mellan postföretagen skall vara opartiska och rimliga. Ett avtal skall innehålla överlåtelsevillkoren och grunderna för prissättningen. I avtalet skall de kvalitetskrav som föreskrivs i denna lag iakttas. Postföretaget skall sända avtalet till Kommunikationsverket som anses ha godkänt avtalet, om den inte har meddelat något annat inom en månad efter mottagandet av avtalet. Om Kommunikationsverket anser att avtalet inte uppfyller de krav som *föreskrivs* i detta moment eller på något annat ställe i lagen, kan Kommunikationsverket sätta ut en rimlig tid inom vilken avtalet skall ändras.

5 kap.

Styrning av och tillsyn över postverksamheten

30 och 31 §
(Som i RP)

32 §

Rätt till information

Kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket har utan hinder av vad som någon annanstans *i lag* bestäms om om sekretess *för handlingar* rätt att av postföretagen för skötseln av de uppgifter som avses i denna lag få behövlig information om postföretagens ekonomi och deras verksamhet enligt denna lag.

5 a kap.

Uppgifter i anslutning till säkerställandet av postgången

32 a §

Kommunikationsverkets uppgifter i anslutning till säkerställandet av postgången

(1 mom. som i RP)

Kommunikationsverket har i anslutning till sin uppgift att säkerställa postgången rätt att öppna ett slutet brev, om

1) det är nödvändigt för att reda ut mottagaren *för att försändelsen skall kunna frambe-
fordras* eller avsändaren *för att försändelsen
skall kunna returneras*, eller

(2 punkten som i RP)

(3 och 4 mom. som i RP)

32 b—32 d §
(Som i RP)

32 e § (Ny)

**Undantag från offentligheten för myndighets-
handlingar och tystnadsplikt**

Postförsändelser och handlingar i dem som innehas av Kommunikationsverket och som detta fått när det handhaft sitt uppdrag enligt detta kapitel, skall hållas hemliga.

Anställda vid Kommunikationsverket får inte röja sådan information om postförsändelser och deras innehåll som de fått när de handhaft ett uppdrag enligt detta kapitel. Angående tystnadsplikt, förbud mot utnyttjande och brott mot tystnadsplikten gäller vad som bestäms i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Utan hinder av vad som bestäms i denna paragraf får Kommunikationsverket till ett postföretag lämna ut uppgifter ur protokoll över öppnande av postförsändelser, om detta behövs för att främja att en försändelses rätta mottagare eller avsändare blir utredd.

32 f §
(Som 32 e § i RP)

6 kap.

Tvångsmedel, påföljder och ändringssökande

33 och 37—38 a §
(Som i RP)

7 kap.

Särskilda bestämmelser

39 §
(Som i RP)

42 §

Frimärksutgivning och användning av portomärken

— — — — —
Kommunikationsverket kan vid behov meddela föreskrifter om formen för och placering på brevörsändelse samt annan användning av portomärken som motsvarar frimärken.

Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i RP)

Helsingfors den 27 september 2001

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Erkki Pulliainen /gröna
vordf. Annika Lapintie /vänst
medl. Klaus Bremer /sv
Erkki Kanerva /sd
Marjukka Karttunen /saml
Raimo Mähönen /sd

Tero Mölsä /cent
Ismo Seivästö /kd
Timo Seppälä /saml
Matti Vähänäkki /sd
Harry Wallin /sd
ers. Sari Sarkomaa /saml.

Sekreterare vid behandlingen i utskottet var

utskottsrådet Pekka Nurminen.